

2357
VĒSTURISKĀ
IZZĪŅA

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADĒMIJA

ĢEOLOĢIJAS UN DERĪGO IZRAKTEŅU
INSTITŪTS

Vēsturiskā izziņa

Fonda Nr. 2357

0

LATVIJAS PSR ZINĀTŅU AKADEMIJA
ĢEOLOĢIJAS UN DERĪGO IZRAKTEŅU
INSTITŪTS

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

I

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Ģeoloģijas un ģeogrāfijas institūts izveidots ar 1946. gada 1. jūliju (LPSR Tautas komisāru padomes 1946. gada 5. jūnija lēmums Nr. 479.) uz bijušā LPSR TKP Zemes bagātību pētīšanas institūta bāzes, kā viens no 16 pirmajiem Zinātņu akadēmijas institūtiem.

Institūtā pētītas pamatiežu un kvartāra nogulumu stratigrāfijas un litoloģijas problēmas; Latvijas teritorijas tektonisko struktūru veidošanās un attīstības vēsture; Zemes garozas kustības jaunākajos ģeoloģiskajos periodos un mūsdienās; derīgo izrakteņu ģenēze, īpašības, vieliskais sastāvs, atradņu izvietojums un saguluma apstākļi republikas teritorijā; pazemes ūdeņu veidošanās, krājumu izvietojums, režīms un izmantošanas iespējas. Laboratorijās veiktas ķīmiskās, minera-loģiskās, granulometriskās, rentģenogrāfiskās, iežu fizikālo īpašību un sporu-putekšņu analīzes, noteikts kvartāra iežu absolūtais vecums.

Ģeoloģijas un ģeogrāfijas institūta struktūra 1946. gadā:

- vadība un sekretariāts;
- ģeoloģijas daļa ar 5 sektoriem: stratigrāfijas un tektonikas, derīgo izrakteņu, hidro- un inženierģeoloģijas, kvartārģeoloģijas un ģeomorfoloģijas, pielietojamās ģeofizikas sektors;
- fiziskās ģeogrāfijas sektors;
- kartogrāfijas sektors;
- ekonomiskās ģeogrāfijas un rajonēšanas sektors;
- ģeoloģijas un ģeogrāfijas zinātņu vēstures sektors;
- laboratorijas: ķīmiskā, ģeomorfoloģijas, grunts izmēģinājumu un materiālu, hidroģeoloģijas un hidroloģijas, litoloģijas laboratorija;
- foto un reproducēšanas un slīpēšanas darbnīcas;
- bibliotēka un fondi; - muzejs;
- ģeoloģiskās izpētes darbu daļa; - urbšanas sektors;
- administratīvi saimnieciskā daļa.

1951. gada janvārī Ģeoloģijas un ģeogrāfijas institūtu reorganizē par Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūtu (LPSR Ministru Padomes 1951. gada 27. janvāra lēmums Nr. 84). Zinātniskās pētniecības darbā galvenā vērība veltīta Latvijas ģeoloģiskās uzbūves izpētei, vietējo derīgo izrakteņu resursu izpētei un apguvei un inženierģeoloģiskajiem darbiem.

1946. gada jūlijā institūtā strādāja 86 štata darbinieki, t.sk. 48 zinātniskie darbinieki, un 39 līgumstrādnieki, bet 1959. gadā darbinieku vidējais skaits 79, t.sk. - 36 zinātniskie darbinieki.

1961. gadā Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūtu pārdēvē par Ģeoloģijas institūtu (LPSR Zinātņu akadēmijas prezidija 1961. gada 20. aprīļa lēmums Nr. 9/488-4).

Pildot PSKP CK un PSRS Ministru Padomes 1963. gada 11. aprīļa lēmumu Nr.436, ZA Ģeoloģijas institūtu (arī LKP CK un LPSR MP 1963. gada 25. jūnija lēmums Nr. 384) nodod PSRS Valsts Ģeoloģijas komitejas sistēmai pēc stāvokļa uz 1963. gada 1. janvāri.

Institūta adrese bija: Rīgā, Kirova ielā 33.

II

LPSR ZA Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūta un tā priekšteča - Zemes bagātību pētīšanas institūta - **pastāvīgi un ilgtermiņa glabājami (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1939.-1959. gadiem** nodoti ZA Centrālā arhīva (CA) glabāšanā laikā no 1953. līdz 1963. gadam. Dokumentu apraksti par 1939.-1959. gadiem 1964. gadā ZA CA pārstrādāti. Dokumenti sistematizēti un aprakstīti divos pastāvīgi glabājamo lietu aprakstos un divos personālsastāva lietu aprakstos.

Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu, vēlāk Ģeoloģijas institūta pastāvīgi un ilgtermiņa glabājami (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1960.-1963. gadiem ZA CA glabāšanā nav nodoti.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1. par 1939.-1959. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 145.

Tajā iekļautās lietas sistematizētas sekojoši:

- Pārskats par Zemes bagātību pētīšanas komitejas darbību 1936.-1939. gg.

Zemes bagātību pētīšanas institūta lietas:

- Institūta pētījumu darbu plāni - 1939., 1941. gg.
- Institūta darbības pārskati - 1939.-1943., 1945. gg.
- Institūta līdzstrādnieku zinātnisko apspriežu protokoli - 1945.g.
- Atsauksmes un slēdzieni hidroģeoloģijas jautājumos - 1945.g.

Ģeoloģijas un derīgo izrakteņu institūta lietas:

- Zinātniskās pētniecības darba gada plāni - 1946.-1959. gg.
- Zinātn. pētniecības darba perspektīvie plāni 1946.-1950., 1951.-1955. un 1956.-1960. gg.
- Atskaites par zinātniskās pētniecības darba plānu izpildi - 1946.-1959. gg.
- Zinātniskās padomes sēžu protokoli - 1948., 1949., 1956.-1959. gg.
- Atsevišķu zinātniskās pētniecības darbu tematiskās kartītes - 1950., 1952. gg.
- Institūta līdzstrādnieku atskaites par zinātnisko darbu - 1950.g.
- Institūta organizēto konferenču un sanāksmju materiāli - 1952., 1956.-1959. gg.
- Institūta līdzstrādnieku zinātnisko darbu rokraksti - 1949., 1952. gg.
- Atsauksmes par zinātniskajiem darbiem - no 1952.g.
- Materiāli par aspirantūras darbu (atskaites, pavēles, protokoli uc.) - 1950., 1957.-1959. gg.
- Institūta struktūra, kvalifikācijas celšanas un speciālistu vajadzības plāni - 1956., 1957. gg.
- Materiāli par zinātnisko un tehnisko palīdzību tautas saimniecībai un zinātnisko izstrādņu ieviešanu ražošanā - 1948., 1950.-1952., 1958., 1959. gg.
- Atsauksmes un slēdzieni hidroģeoloģijas jautājumos - 1946.-1959. gg.
- Zinātnes un tehnikas propagandas plāni - 1956., 1958. gg.
- Materiāli par zinātnisko darbu izdošanu - 1956.-1959. gg.
- Institūta darba pārbaudes akti u.c. materiāli - 1947., 1956. gg.
- Sarakste par zinātnes organizācijas jautājumiem - 1948.-1959. gg.
- Valstu saraksts, kurām izsūtīti institūta zinātniskie darbi - 1959.g.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 2. par 1944.-1959. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 63.

Tajā iekļautās grāmatvedības lietas sistematizētas sekojoši:

- Zemes bagātību pētīšanas institūta lietu pieņemšanas akts ar pielikumiem - 1945.g.
- Grāmatvedības gada atskaites - 1946.-1950., 1952.-1959. gg.
- Institūta tāmes - 1947.-1959. gg.
- Štatu saraksti un darbinieku saraksti - 1948., 1949., 1952., 1957.-1959. gg.
- Materiāli par hidroģeoloģisko pētījumu veikšanu uzņēmumiem (iesniegumi, līgumi, izdevumu tāmes uc.) - 1946.g.
- Atskaites par krāsaino metālu izlietošanu - 1949.-1953. gg.
- Statistiskās atskaites - 1957.-1959. gg.

2

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 3. par 1939.-1959. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 91.

Tajā iekļautās personālsastāva lietas sistematizētas sekojoši:

- Direktora pavēles - 1939.-1959. gg.
- Darbinieku darba algas izmaksas saraksti - 1944.-1954., 1957.-1959. gg.
- Darbinieku personas kontu (algas) kartītes - 1946.-1959. gg.
- Atbrīvoto darbinieku personas lietas - 1946.-1959. gg.
- Institūta darbinieku saraksti - 1946., 1947. gg.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 4. par 1939.-1958. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 29.

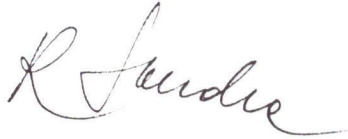
Tajā iekļautas atbrīvoto darbinieku personas lietas.

Lietas visos aprakstos sistematizētas pēc dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā.

Pieņemot dokumentus 1953.-1963. gados arhīva glabāšanā nav rakstīta vēsturiskā izziņa, kā arī nav fiksēts ar aktu, kāpēc atsevišķos gados iztrūkst daži dokumentu veidi, tāpēc pašreiz to noskaidrot vairs nav iespējams.

Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis apmierinošs.

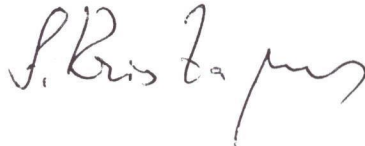
Vēsturisko izziņu sastādīja
LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Akceptēta LZA DEK 2003.g. 27.februāra sēdē protokols Nr. 1

DEK priekšsēdētājs

J. Kristapsons

PSRS Ģeoloģijas ministrija
ĢEOLOĢIJAS INSTITŪTS (Rīgā)
VĒSTURISKĀ IZZIŅA (turpinājums)
par 1963. – 1966. gadu

I

Saskaņā ar PSRS Ministru Padomes 1963. gada 11. aprīļa lēmumu Nr. 436 Ģeoloģijas institūts pārgāja no LPSR Zinātņu akadēmijas pakļautības PSRS Valsts Ģeoloģijas komitejas (no 1965. gada – PSRS Ģeoloģijas ministrija) sistēmā pēc stāvokļa uz 1963. gada 1. janvāri.

Institūta galvenie darbības virzieni bija: LPSR teritorijas ģeoloģiskās uzbūves izpēte, lai noteiktu derīgo izrakteņu izvietojumu, un zemes garozas uzbūves un attīstības kopējo likumsakarību noteikšana.

Institūta galvenie uzdevumi bija:

- svarīgākās teorētiskās problēmas “Zemes uzbūve un attīstība” pētījumi;
- LPSR teritorijas un piegulošo Krievijas PFSR rajonu ģeoloģiskās uzbūves un derīgo izrakteņu izpēte;
- LPSR minerālu un izejvielu bāzes izpēte, tās stāvokļa un perspektīvu ģeoloģiski ekonomiskā analīze;
- LPSR teritorijas pazemes ūdeņu veidošanās un izvietojuma likumsakarību noteikšana;
- jūras piekrastes zonas litodinamikas un hidroķīmijas izpēte.

1963. gadā bez administratīvi saimnieciskā personāla institūta struktūrā ietilpa: Stratigrāfijas un litoloģijas sektors, Kvartārģeoloģijas sektors, Tektonikas sektors, Hidroģeoloģisko problēmu nodaļa ar hidroģeoloģijas sektoru un hidroķīmijas laboratoriju.

Pēc institūta pakļautības maiņas 1963. gadā notika izmaiņas arī institūta struktūrā. 1966. gadā tā bija sekojoša: Administratīvais pārvaldes personāls, Reģionālās ģeoloģijas nodaļa, Kvartārģeoloģijas un ģeomorfoloģijas nodaļa, Jūras grupa, Hidroģeoloģijas un inženierģeoloģijas nodaļa, Minerālizojvielu nodaļa, Laboratoriju nodaļa, Iežu izpētes fizisko metožu grupa, Zinātnisko darbu noformēšanas birojs, Ģeoloģijas fondi un tehniskā bibliotēka, Ģeoloģijas muzejs, Eksperimentāli mehāniskā darbnīca ar garāžu, Jaunākais apkalpojošais personāls.

Ar PSRS Ģeoloģijas ministrijas 1967. gada 19. aprīļa pavēli Nr. 170 uz Ģeoloģijas institūta Rīgā un Vissavienības ģeofizikas zinātniski pētnieciskā institūta Jūras ģeofizikas darbu nodaļas bāzes izveidoja PSRS Jūras ģeoloģijas un ģeofizikas zinātniski pētniecisko institūtu PSRS Ģeoloģijas ministrijas pakļautībā.

II

Ģeoloģijas institūta (Rīgā) dokumenti sistematizēti un aprakstīti vienā **pastāvīgi glabājamo lietu aprakstā Nr. 5 par 1961.-1966. gadu.**

Tajā iekļauti sekojoši lietvedības dokumenti:

- Zinātniskās padomes sēžu protokoli – 1962., 1964. g.
- Zinātniski pētnieciskā darba plāni un atskaites – 1963.-1966. g.
- Finanšu un saimnieciskās darbības pārskati – 1965.-1966. g.
- Statistiskie pārskati par kadriem – 1961.-1966. g.

- Štatu saraksts – 1966.g.
- Arodbiedrības vietējās komitejas tāmes, finansu pārskati un darbības atskaites – 1963.-1966. g.
- Kolektīvie līgumi – 1964.-1966.g.

Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis apmierinošs.

Vēsturisko izziņu sastādīja
LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Šinī lietā 3 (trīs)

numurētas lapas

~~2003~~, g. «10.» piektdiņš

LVA arhivists

Božolice